

Covaciu Norbert

KINCSÓ

Idegesen járkáltam az épület körül. Az idevezető úton megéreztem valamit: nem lesz minden rendben. Mint akinek a feje köré egy sötét varázsló szürke port szórt, amitől nem lehet szabadulni, s ami valósággal elkábít, úgy éreztem magam. A feleségemnek nem mondtam semmit, kicsit magamnak is hazudtam, ráfogtam a melegre.

Képtelen voltam kivenni a fejemből azt a gondolatot, hogy baj van. Elképzeltem, amint kilép a klinika ajtaján és potyognak a könnyei, nem mond semmit, csak lesütött szemmel odarohan hozzám, átölel és sír. Rágyújtottam volna egy cigarettára. A tarkómban éreztem a szívem dobogását. Nyugtalanság. Idegesen újra körbejártam az épületet. Az ablakból láttam, hogy a doktor és a feleségem a recepciónál vannak, a doki kezében egy füzet és valamit magyaráz. Nem látom Bea arcát. Ránéztem az órára. Tizenöt perc telt el. Ez nagyon kevés, pontosan a fele annak, amit általában bent szokott tölteni. És mit akar azzal a füzettel?

Az ajtóval szembeni korlátnak támaszkodtam, idegesen jártattam a lábam. Kilépett az ajtón. Lassan fordult meg. Az arcát próbáltam minél hamarabb megpillantani, mert onnan mindent leolvasok. Az ajtó üvege szomorúságot tükrözött vissza. Megfordult. Rám nézett, majd gyorsan a földre, a lábam mellé. Elindult felém, széttárta a karjait, az egész teste rázkódott egy nagyot, mint mikor a sírás kezdődik. Percekig álltunk egymást átölelve, a könnyei teljesen átítatták a mellkasomon a pólót. Ideje van a szónak és ideje van a hallgatásnak, ez járt a fejemben. Egy fiatal pár haladt el előttünk, a nőnek nagy hasa volt, a nyolcadik hónapban lehetett. A férfi kinyitotta neki az ajtót, rámosolygott, s mikor elhaladt előtte, átölelte a vállát.

Nem kérdeztem semmit. A hallgatásnak volt akkor az ideje. A szürke köd néhány perc alatt teljesen eloszlott. Megkönnyebbültem. Sokáig ott álltunk szótlankul. Egy fiatal, mosolygós, szőke lány lépett ki az ajtón, ő biztosan jó híreket kapott. Ránk nézett, egy pillanatra találkozott a tekintetünk, együttérzést olvastam ki a szeméből. De gyorsan elfordította a fejét, lesietett a lépcsőn, balra fordult, hamar

eltűnt a fák mögött. Beültünk a kocsiba, de nem indítottam be a motort. Vártam, hogy mondjon valamit. Tudtam, kár kérdezni, ha képes lesz rá, úgyis elmondja. Hamarosan megszólalt, nem fejlődik, ennyit bírt mondani, majd hangosan bögni kezdett. Közben egy barna, göndör hajú nő ült be a mellettünk parkoló autóba, rögtön a telefonjához nyúlt, valószínűleg felhívta a férjét, az arcáról azt olvastam le, hogy jó hírt közölt vele.

Amikor hazaértünk, apósom megkérdezte, hogy mit eszünk, mint mindig. Bea semmit sem mondott, bement a házba. Én akartam mondani, de mintha egyszeriben megnémultam volna, nem tudtam kinyitni a számat. Abban egyeztünk meg, hogy az ő rokonainak ő mondja el, az enyémekek én. De nem tudott megszólalni egyikőnk sem. Apósom idegesen kérdezte, hogy mi a baj, és azt mondta, hogy mondjuk már, mert látja, hogy van valami. Én valóban akartam mondani, de láthatatlan szálakkal összevarrták a számat. Berohantam Bea után, apósom utánunk, amikor a vállamra tette a kezét, végre ki tudtam mondani. Bea a széken sírt, odament hozzám, átölelte, és azt mondta, hogy minden rendben lesz.

Minden rendben lesz. Utálom ezt a mondatot. Ennél csak az a rosszabb, ha azt mondják, ne búsuljunk, majd a következő összejön, vagy örüljünk annak, hogy legalább megfogant, másnak még meg se fogan. A társadalomnak nincsenek válasza erre a fajta tragédiára. Ez teljesen más, mint mikor egy rokont veszít el az ember, akkor legalább hagyják, hogy gyászoljon, de ennél a fajta veszteségnél a legtöbben csak legyintenek. Zsigerből csak ez jön nekik.

A halál az utóbbi néhány hónapban gyakori vendég volt nálunk. Nagymamám eltávozása után, ami egy hónappal a magzat fogantatása előtt történt, megpróbáltam valamiféle stratégiát kidolgozni a halálesetek köré, de ha a halál a születés körül történik, arra nem lehet módszert találni. Téged vigasztal az ilyesmi?, kértem a feleségemtől, rá sem nézve szerdán reggelenél, mialatt hosszasan a joghurtos üveget forgatom a kezemben. Mert engem még jobban idegesítenek, ennél még az is jobb lenne, ha nem mondanának semmit. Sőt, az lett volna a legjobb, ha senkinek sem mondtuk volna el, mert akkor legalább most senkivel nem kellene közölnünk a rossz hírt. Amikor megtudtam, hogy gyerekünk lesz, kikiabáltam az ablakon, hogy mindenki tudja meg. A feleségem óva intett. Én babonának tartottam az ilyesmit,

minden rokont és barátot felhívtam, közöltem a jó hírt. Bea azt mondja, ha legközelebb várandós lesz, három hónapig nem mondjuk el senkinek. Még mindig babonáságnak tartom, de biztosan fékezni fogom magam, tőlem senki nem tud meg semmit.

Statisztika. Négyből egy. Ezt már otthon, a vécén ülve, a sírással küszködve gondolom. A fiatal pár az egyes, a mosolygós szőke a kettes, a göndör a hármas, és mi vagyunk a négyesek. Miért mi? Gondolom, mindenki ezt kérdezi magától. Megpróbálom elfogadni, erre gondolok még, meg arra a boldogságra, amit akkor éreztem, amikor a feleségem berohant az ajtón, az orrom alá dugott egy hosszú csőnek látszó tárgyat, és széles mosollyal vigyorgott rám. A teszten két függőleges csíkot láttam, és azonnal tudtam, hogy ez mit jelent, de félálomban még azért izgultam, hogy mindez, amit abban a pillanatban átélek, ne csak egy álom legyen. Aztán eszembe jut Montenegró. Három napra rá indulunk. Ugyan, mi bajunk történhet, gondoltuk, mert olyan boldogak voltunk, hogy két év után végre összejött, és hogy a sok haláleset, amelyek a családukban történtek az utóbbi hónapokban, amelyek miatt Bea mindig azt mondta, hogy ez nem a mi évünk, hogy ennek az egésznek végre vége van, és az év második fele még lehet a mi évünk, na emiatt gondoltuk azt, hogy nem lehet semmi baj. A vécén ülve arra gondolok még, hogy biztosan az a montenegrói hülye fasz volt a hibás, aki kikanyarodott elénk, Bea vezetett, már nem tudott megállni, megpróbálta kikerülni, de nem sikerült. Az autónk jobb eleje teljesen összetört, kifolyt a hűtővíz, az olaj, kinyíltak a légszákok. Odarohantam a fiúhoz, és jó balkáni szokás szerint felpofoztam. Bea megnyugtatóan, hogy nincs semmi baja, egy kicsit meghúzta a hasát a biztonsági öv, de nem fáj, egyáltalán. A kocsinkat haza kellett hozatni, mi meg busszal mentünk tovább. Biztosan akkor állt le a fejlődés, az ütéstől vagy az ijedségtől, gondolom. Aztán próbálok még magyarázatokat találni. Találok is, de mindez csak feltételezés, a kevés testmozgás, az egészségtelen étel, a városi levegő, a műköröm, a kevés folyadékbevitel, a túl sok elektromos eszköz, a rovarirtóval kezelt gyümölcsök és zöldségek, a rádióhullámok... Ezek a gondolatok villámokként cikáznak át az agyamon, és nem bírom ki, hogy ne sírjak, amikor senki sem lát.

Mi van akkor, ha az orvos téved, az első álmatlan éjszakámon ezen gondolkodtam. Forgolódtam az ágyban, a nyakamon éreztem a csörgő

verejtéket, a lepedő is átnedvesedett alattam. Az nem lehet, vontam le a következtetést éjjel kettőkor. Mindenki a mi dokinkhoz akar járni, naponta vagy tíz órát dolgozik, még szombaton is, annyi a páciense, és ez a szüléset a legdrágább magánklinika a környéken. Nincs értelme máshoz menni. Valószínűleg a doki már egy héttel ezelőtt is sejtett valamit, azért csináltatott meg velünk néhány tesztet és hívott vissza egy héten belül. Később Bea is azt mondta, hogy már akkor látta rajta, mintha nem tetszene neki valami, de nem rémisztett meg minket, csak akkor mondta, amikor már biztos volt benne. Jó doki, vonjuk le közösen a következtetést, de azért másnap beírjuk a keresőbe: nem fejlődő magzat. Kiderült, hogy nem hazudott az orvos, rengetegen vagyunk. Van néhány rémtörténet is, olyan értelemben, hogy a doktor javasolta az abortuszt, az anyuka más orvost keresett, majd egészséges gyereket szült. Ekkor még reménykedem, de Bea tudta, hogy hiába. Miután a vasárnap délelőttünket szomorú történetek olvasásával töltöttük, elmondta, hogy érezte ő már korábban a bajt. Állítólag a nők ezt megérik, egy férfi nehezen tudja elképzelni, de én hittem neki. A megérzése volt a végső érv. Valamivel könnyebb lett. Olvasva, hogy a szenvedés, amin éppen keresztülmegyünk, családok sokaságának közös élménye, átkeretezte a fájdalmunkat.

Ültünk szótlánul a sarokülön, bámultunk ki az ablakon. Megszólalt, elszáradtak a fehér orchidea szirmai, odament és leszedte a még ép szirmokat is, közben a gondolataimba visszacikáztak az orvos hitelességével kapcsolatos kérdőjelek, hogy csak el kellene mennünk egy másik dokihoz. Ekkor hirtelen elszégyelltem magam, eszembe jutott, hogy a föld alá kívánom azokat a szülőket, akik az én munkámat kérdőjelezik meg, amikor mindegyiknek külön el kell magyaráznom, hogy a gyereke miért kapott egy jeggyel kisebbet, mint a szomszéd fiú. Én nem értek a nőgyógyászathoz, csinálja mindenki azt, amihez ért, zártam le magamban ezt a nagyon nehéz kérdést.

Másnap az orvos elvégezte a beavatkozást. Altatták, ez most a legkíméletesebb módszer. Miközben az előtérben vártam és irigykedve néztem a boldog kismamákat, végiggondoltam, hogyan kell majd az elkövetkezendő hetekben a feleségemhez viszonyulnom. Beleltem magam a helyzetébe. Ha én lettem volna ő, szörnyű büntudatom keletkezett volna a történetek miatt, elvégre a test, ami nem fogadta be és nem tudta megtartani a magzatot, az enyém. Úgy érezném, hogy

elromlottam és megfosztom a családunkat a boldogságtól, mert gyenge vagyok és kevés. Tudtam, nagyon nehéz időszak következik, az én szerepem pedig hangsúlyos az ő pszichés egészségében. Ki kell simogatnom a lelkéből az önvádat. Ennek ellenére a műtét utáni estén mégis azt mondtam neki, nem is tudom, miért, hogy nem tudlak megvigasztalni, mert én is vigasztalásra szorulok. Másodpercek múlva röviden csak annyit mondott, hogy tudom, majd később még néhányszor megismételte. Annyi haszna mégis volt a mondatomnak, hogy megerősítettem őt abban, nekem is legalább annyira fáj, mint neki.

Előző este még felvetődött az a gondolat, hogy várunk, Bea javasolta. Hátha, a természet elvégzi magától. És mi történik akkor, kérdeztem én. Pár nap múlva valószínűleg beindul a szülés, de gyerek az nem lesz, csak vér, vér és vér. Meg a fájdalom. Kétszeres: fizikai és lelki. Amikor kimondta a szülés szót, elképzeltem őt egy szülőszobában, ahol nem születik más, csak bánat és fájdalom. Elvettem ezt az ötletét. Ha az orvos abortuszt javasolt, akkor ezt csináljuk, határoztam el kettőnk helyett.

A doktor további vizsgálatokat javasolt, elmondta, hogy a kórház kutatásokat is végez, az egyik legkomolyabb projektjük pontosan azt vizsgálja, hogy miért áll meg a magzat fejlődése, és ha szeretnénk, akkor további analíziseket végeznek. A feleségem egyből azt válaszolta, hogy természetesen, szeretnénk, de én nem voltam ebben olyan biztos, mondtam is neki, az úton hazafelé. Mert mi van akkor, ha kiderítik, mi vagyunk a felelősek és nem foghatjuk a természetre vagy az evolúcióra vagy tudom is én, mire? Ő akkor is tudni szeretné, hogy a jövőben képesek legyünk megakadályozni a hasonló helyzeteket. Jövőben! Jövőben? Gondoltam magamban, én egy ideig nem tudok arra gondolni, hogy újra gyerekünk legyen. Elég lesz ezt feldolgozni.

Csütörtök reggelre eltűnt az a két gyerekneveléssel foglalkozó könyv, amit akkor kezdtünk el olvasni, amikor megtudtuk, hogy gyerekünk lesz. Egész nap nem kérdeztem a könyvek felől, pedig délután volt időm olvasni, inkább elővettem egy regényt. Éjszaka kérdeztem meg csak, amikor arról faggattam, hogy áll az úton? Azt válaszolta, hogy jól, mert már tud róla úgy beszélni, hogy nem sír, a könyveket meg kidobta. Azóta a kommunikációnk, ha csak ketten vagyunk, nagyon megváltozott. Hosszú, néma csöndek telnek el egy-egy kérdés vagy válasz után. A megfoghatatlan hiány érzésével vagyunk telve. Legin-

kább kifelé szoktunk bámulni az ablakon, vagy a szobában egy fix pontot nézünk hosszan. Azt kérdezzük egymástól, hogy hogy vagy, meg hogy mire gondolsz? A válaszok mindig ugyanazok: jól vagyok, ugyanarra, amire te. Valójában nincsenek válaszaink egymásnak. Beköltözött az ágyunkba valami üresség. Hiába vagyunk összeölelkezve, így is alszunk el, de távolabb érzem magam a feleségetől, mint eddig bármikor. Ezeknek az éjszakáknak hangulatuk van, megfoghatatlan, magányos hangulatuk.

Búcsúzzunk el tőle, ezt pénteken egy pszichológus barátunk mondja, hosszan arról beszél, hogy a temetésnek is megvan a maga szimbolikus jelentése. Hogyan? Semmi emlékünknem volt tőle, ami maradt is belőle, azt egy laboratóriumban vizsgálják mikroszkóp alatt. Egyvalami maradt csak meg: a terhességi teszt. Szombaton deszkákból megcsináltam az arasznyi koporsót. Vasárnap reggel keresztelőbe mentünk, Bea testvérenek a fiát keresztelték. Felöltöztünk feketébe, nem táncoltunk, hamar eljöttünk. A temetőbe mentünk, Bea anyjához. A sír egyik sarkába egy méternyi mély gödröt ástam egy kis kapával, domboldalon van, csúszik a föld, gyakran kell pótolni, és nem akartam, hogy bárki is meglássa, hogy oda temettük el. Senkinek sem mondtuk, ez a mi titkunk. Belehelyeztük a kis koporsót, majd ráhúztam a földet. Nem beszélünk, egy imát mondtunk el mindössze. Közben lassú, halk eső érkezett, az ég is megsiratja, súgtam nagyon halkán Bea fülébe. Egy hét alatt megszületett és el is temettük, de nem tudom, hogy mennyi idő kell ahhoz, hogy elfelejtsük. Nem is tudom, hogy el akarom-e felejteni, inkább csak elengedni. Most úgy érzem, hogy soha nem leszek már az az ember, aki azelőtt voltam. Mélabús lettem. Ezek után bármi történhet, a lottót is megnyerhetem, minden keserédes lesz az életemben.

Terveztünk. Aki várt már gyermeket, tudja, mit jelent ez. Az első pillanattól képünk volt róla. Tudtuk, teljesen átalakul az életünk. Készültünk arra, hogy néhány hónap múlva a családjunk részévé fog válni. Néha magunkban, néha együtt gondolkodtunk azon, milyen legyen a gyerekszoba, hova járjon majd iskolába, milyen egyetemre menjen. Terveztük az elkövetkezendő húsz évet. Magasztosság nélküli hétköznapi gondolatok, a babavárás klasszikus esete. Gondolkodtál még a neveken, kérdeztem tőle még Montenegróban, a parton sétálva. Szinte mindenben egyetértettünk, de a névadásban teljesen más

nézeteket vallottunk. A feleségemnek tetszettek a mostanában divatos nevek, én pedig inkább valamilyen klasszikusabb magyar nevet szerettem volna. Korábban még azt is felajánlottam, hogy adjunk két nevet a gyerekeknek, ezt ő kategorikusan visszautasította, mondván, neki is két neve van és gyűlöli az egyiket, ráadásul mindig le kell írnia hivatalos papírokon mindkettőt, amit utál. Sehogyan sem tudtunk megegyezni. Mikor még azt hittük, minden rendben van, egyik este a kerekedő hasát puszilgattam és a fülemet rátapasztva próbáltam meghallani a szívhangot, azt javasoltam, ha lány lesz, én adok nevet, ha fiú, akkor ő, és a másik döntését végérvényesen elfogadjuk. Belement, még kezét is fogtunk. Most azt gondolom, ha egyszer gyerekünk lesz, a névadást teljesen rá fogom bízni Beára, egyetlen kikötésem lesz csupán: ne Kincső legyen a neve.

Tejút III. (akril, vászon, 40 x 40 cm, 2018)